

Přemysl Pitter: Žižkovský táta dětí ulice

29.01.2025

Vychovatel, pedagog a kněz zasvětil svůj život pražským dětem. Praha 3 si připomíná sto třicet let od Pitterova narození figurkou v žižkovském betlému.

Ze zákopů 1. světové války se vrací do rodné Prahy unavený voják. Je to Přemysl Pitter, který se jako jediný ze sedmi dětí v rodině tiskaře dožil dospělosti. Brzy mu skonali i rodiče a sotva plnoletý Přemysl se musel začít starat o podnik. Nedařilo se mu a mladík, na něhož osud naložil přílišnou zátěž, se v zoufalství pokusil o sebevraždu. Přežil. Když pak v Evropě zaduněla děla, přihlásil se do armády. Hrůzy války ho přivedly k víře v Boha a Přemysl si slíbil, že pokud přežije, zasvětil mu svůj život. To, že později překonal taky břišní tyfus a malárii, ho ve víře jenom utvrdilo.

Poválečná Praha se zdála Pitterovi chudší. Došlo mu, že umouněné děti, které potkával, jejich rodiče, často matky samoživitelky, nezvládají. Otcové, pokud nepadli, byli v zajetí nebo v legiích. Tehdy se rozhodl, že pro děti ulice vytvoří útočiště. Jeho první krok byl ale skromnější. V říjnu 1920 uspořádal v zahradním altánku restaurace Na Výšině v Libušině, dnešní Kubelíkově ulici besídku, kde se zpívalo, hrály se hry i divadlo. Další neděli se všechno opakovalo a brzy se přidaly středy a sobotní odpoledne. To trvalo šest let, až majitel domu celé společenstvo vypověděl. Důvodem mohlo být i to, že se Pitter stal trnem v oku prvorepublikovým úřadům — vadila jim jeho veřejná vystoupení, na nichž kromě jiného varoval před vstupem do armády. Došlo to tak daleko, že si odseděl dva měsíce na Pankráci. Nepomohly ani přímluvy jeho významných podporovatelů, třeba Alberta Einsteina.

Přes všechny problémy Přemysl Pitter nepolevil. Cestoval, dopisoval si s osobnostmi celého světa, například s Mahátmou Gándhím, a taky stavěl. Získal totiž pozemek přímo na vrchu svatého Kříže, kde se rozhodl vybudovat vysněný útulek. Ten nakonec musel kvůli směně parcel postavit pod kopcem. Na Štědrý den roku 1933 konečně dům pojmenovaný po reformním kazateli Milíčovi z Kroměříže otevřel. Z počátku sem chodilo asi šedesát dětí. Dvě chlapecké a jedna dívčí skupina se ale postupně rozrostly až na 150 členů. Děti zpívaly, hrály divadlo, chodily na výlety, na zahradě pěstovaly zeleninu a květiny, taky vařily a umývaly nádobí. Dbalo se i na hygienu, ti nejchudší tu dostávali šatstvo. Když roku 1937 zemřela šestnáctiletá Editka, která sem docházela, darovala její matka připravené věno Pitterovi. Ten za ně pořídil pozemek v Mýtě u Rokycan, na němž brzy vyrostla malá ozdravovna pro děti z nejchudších žižkovských rodin.

Milíčův dům fungoval i za války a německou okupaci přežil bez úhony taky jeho zakladatel. Když si pro něj v roce 1944 přišlo gestapo za to, že pomáhal po nocích nosit pražským Židům jídlo, následoval výslech v Petschkově paláci. Pitter ale nakonec vyvázl. Po válce pak zajistil, že staré zámky v Olešovicích, Kamenici, Štiříně, Lojovicích a Ládví sloužily pro zotavení dětí z koncentračních táborů, nemocných i těch, co ztratily rodiče. Jeho snažení přerвала až 50. léta. Došlo k zestátnění Milíčova domu i další šikaně, která vyústila v hrozbu Pitterova zatčení a umístění v jáchymovských dolech. Ten na nic nečekal a utekl do

západního Německa, odkud se později dostal do Švýcarska. Tam taky roku 1976 zemřel. Jeho zásluhou vyrostl v Kostnici na místě upálení Jana Husa a Jeronýma Pražského pomník. Od roku Pitterovy smrti sídlí v Milíčově domě mateřská škola stejného jména a nově připomíná jeho odkaz taky postavička v žižkovském betlému, který můžete vidět do konce ledna v infocentru.

Galerie

4 fotografie

